

महाराष्ट्र शासन

सेतू अभ्यासक्रम

(Bridge course)

इयत्ता – तिसरी

विषय : परिसर अभ्यास

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

सेतू अभ्यासक्रम (ब्रीज कोर्स)

- प्रवर्तक : शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन
- प्रकाशक : राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
- प्रेरणा : **मा. वंदना कृष्णा**, (भा.प्र.से.)
अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- मार्गदर्शक : **मा. विशाल सोळंकी**, (भा.प्र.से.)
आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
मा. राहुल द्विवेदी (भा.प्र.से.)
राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
- संपादक : **मा. दिनकर टेमकर**
संचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
- सहसंपादक : **डॉ. विलास पाटील**
सहसंचालक, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
- कार्यकारी संपादक : **डॉ. नेहा बेलसरे**
प्र. प्राचार्य, राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
डॉ. दत्तात्रय थिटे
वरिष्ठ अधिव्याख्याता, सामाजिक शास्त्र विभाग,
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
- संपादन सहाय्य : १) **बाळासाहेब गायकवाड**
विषय सहायक, सामाजिक शास्त्र विभाग,
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे.
२) **दीपक चांदूरे**, अधिव्याख्याता, प्रादेशिक विद्या
प्राधिकरण, अमरावती.
३) **अण्णासाहेब कुटे**, विषय सहायक, डाएट, हिंगोली.

● निर्मिती सदस्य

१) श्री.निंबाजी कृष्णाजी गीते,केंद्रप्रमुख

हरेश्वर,पं.समिती,श्रीवर्धन,जि.रायगड.

२)श्री.विजय बप्पासाहेब काचुळे,शिक्षक,शासकीय मत्स्यव्यवसाय

शाळा बागमांडला,ता-श्रीवर्धन,जि-रायगड.

३)श्री.संतोष बामणवाड,शिक्षक,जि.प.प्रा.शा.मोहीतेवाडी,

ता-श्रीवर्धन,जि.रायगड.

४) श्री.अमोल जेवे,शिक्षक,जि.प.प्रा.शा.बाग दांडे.

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना / विद्यार्थ्यांशी हितगुज

विद्यार्थी मित्रांनो, मागील शैक्षणिक वर्षात तुम्ही ऑनलाइन व इतर विविध मार्गाने तुमचं शिक्षण सुरू ठेवलं. या शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीला काही दिवस मागील इयत्तेच्या पाठ्यक्रमाची उजळणी व्हावी आणि या वर्षीच्या इयत्तेच्या अभ्यासक्रमाची पूर्वतयारी हे उद्दिष्ट ठेवून तुमच्यासाठी हा सेतू अभ्यासक्रम तयार करण्यात आला आहे.

1. सेतू अभ्यासक्रम एकूण 45 दिवसांचा असून त्यात ठराविक कालावधी नंतर तीन चाचण्यांचा समावेश आहे.
2. मागील शैक्षणिक वर्षात तुम्ही नेमके काय शिकला हे समजण्यासाठी आणि पुढील इयत्तेचा पाठ्यक्रम समजून घेण्यासाठी हा सेतू अभ्यासक्रम तुम्हाला मदत करणार आहे.
3. हा सेतू अभ्यासदिवसनिहाय क्रमाने सोडवावा.
4. यात दिवसनिहाय तयार केलेल्या कृतिपत्रिकांचा समावेश आहे. तुम्ही दिलेल्या नियोजनाप्रमाणे कृतिपत्रिका स्वप्रयत्नाने सोडवाव्यात.
5. कृतिपत्रिका सोडवताना अडचण आल्यास शिक्षक किंवा पालकांची मदत घ्या.
6. प्रत्येक कृतिपत्रिकेत दिलेला पाठ्यांश अधिक चांगल्या रीतीने समजून घेण्यासाठी व्हिडीओ लिंक दिल्या आहेत, त्यांचा उपयोग करून संकल्पना समजून घ्या.
7. दिलेल्या नियोजनानुसार येणाऱ्या चाचण्या सोडवा. चाचणी सोडवून झाल्यावर शिक्षकांकडून तपासून घ्या. शेवटी दिलेल्या उत्तरसूचीच्या मदतीने आपल्या उत्तरांची खात्री करा.
8. न समजलेला किंवा अवघड वाटणारा भाग समजून घेण्यासाठी शिक्षकांची किंवा पालकांची मदत घ्या.

हा सेतू अभ्यासक्रम यशस्वीरीत्या पूर्ण करण्यासाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा !

शिक्षक / पालकांसाठी सूचना

Covid-19 च्या उद्ध्वलेल्या परिस्थितीमुळे मागील शैक्षणिक वर्षात प्रत्यक्ष विद्यार्थी समोर असताना वर्ग अध्यापन होऊ शकले नाही. नव्या शैक्षणिक वर्षात ही शाळा कधी सुरू होतील याबाबत अनिश्चितता आहे. मागील शैक्षणिक वर्षात आपण ऑनलाइन माध्यमातून सर्व विद्यार्थ्यांपर्यंत शिक्षण पोहोचवण्यासाठी विविध प्रयत्न केलेत. मागील शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थ्यांनी केलेल्या अध्ययनाची उजळणी व्हावी तसेच नवीन शैक्षणिक वर्षात शिकाव्या लागणाऱ्या अभ्यासक्रमाची पूर्वतयारी हा दुहेरी उद्देश ठेवून हा सेतू अभ्यासक्रम तयार करण्यात आला आहे.

1. सेतू अभ्यासक्रम एकूण 45 दिवसांचा असून त्यात ठराविक कालावधीनंतर घ्यावयाच्या एकूण तीन चाचण्यांचा समावेश आहे.
2. सेतू अभ्यासक्रम हा मागील इयत्तेच्या पाठ्यक्रमावर आधारित असून मागील इयत्तेचा पाठ्यक्रम व सध्याच्या इयत्तेचा पाठ्यक्रम यांना जोडणारा दुवा आहे.
3. सदर अभ्यासक्रम हा इयत्तानिहाय व विषयनिहाय तयार करण्यात आला असून तो मागील इयत्तेच्या पाठ्यपुस्तकाशी संलग्न व त्यातील घटकांवर आधारित आहे.
4. सदर अभ्यासक्रमात घटक व उपघटकनिहाय कृतिपत्रिकांचा (वर्कशीट) समावेश आहे. कृतिपत्रिका या अध्ययन निष्पत्ती / क्षमता विधाने डोळ्यासमोर ठेवून तयार करण्यात आल्या आहेत.
5. कृतिपत्रिका या सामान्यपणे सहा भागांत देलेल्या आहेत. इयत्तानिहाय त्यात थोडाफार फरक आढळून येईल.
पहिला भाग - अध्ययन निष्पत्ती - विद्यार्थी नेमके काय शिकणार आहे. दुसरा भाग - थोड समजून घेऊ - संकल्पनांचे स्पष्टीकरण
तिसरा भाग - चला सराव करू - सरावासाठी उदाहरणे
चौथा भाग - सोडवून पाहू - विद्यार्थ्यांना संकल्पना समजली की नाही हे पाहण्यासाठी प्रश्न / कृती / स्वाध्याय.
पाचवा भाग - थोडी मदत - संकल्पना अधिक चांगल्या रीतीने समजून घेण्यासाठी मदत हवी म्हणून व्हिडीओ लिंक, क्विज आर कोड इत्यादीचा समावेश.
सहावा भाग - हे मला समजले - विद्यार्थ्यांनी स्वयंमूल्यांकन करावे यासाठी अध्ययन निष्पत्ती दर्शक विधाने.
6. मागील शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थी नेमके काय शिकले हे समजण्यासाठी, त्याची चाचपणी करण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांना पुढील इयत्तेतील पाठ्यक्रम समजून घेण्यासाठी हा अभ्यासक्रम अत्यंत महत्वाचा ठरणार आहे.

7. शिक्षकांनी प्रत्येक विद्यार्थ्याकडून सदरचा सेतू अभ्यासक्रम दिवसनिहाय नियोजनाप्रमाणे पूर्ण करून घ्यावा.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १

पाठाचे नाव	१ आपल्या अवतीभवती
अध्ययन निष्पत्ती	१. आसपासच्या परिसरातील वनस्पतीची पाने, खोड, साल इत्यादींची सर्वसाधारण वैशिष्ट्य ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या १. आपल्या आजूबाजूला असणाऱ्या वस्तू, प्राणी, पक्षी यांची नावे सांगा? २. तुमच्या परिसरात कोणकोणते पक्षी दिसतात ? ३. लाकडापासून काय काय तयार करतात?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3p8UXyC
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र. १
मला काय समजले ?	१. चित्रातील वस्तूंची नावे सांगता आली. २. सजीव निर्जीव गोष्टी ओळखता आल्या ?
सांगा पाहू !	कापसाचे उपयोग लिही.
जरा डोके चालवा!	खालील यादीतील सजीव व निर्जीव शोध. (ससा, दगड, पेन, मुंगी, झाड, फळा, हरीण, टेबल, कुत्रा.)
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. परिसरातील प्राण्यांची नावे लिही. २. दुध देणाऱ्या प्राण्याची नावे सांग? ३. जंगली प्राण्याची नावे सांग?

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी विषय - परिसर अभ्यास दिवस - २

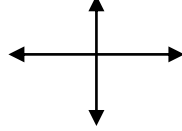
पाठाचे नाव	२ अबब! किती प्रकारचे हे प्राणी
अध्ययन निष्पत्ती	१.आसपासच्या परिसरातील प्राणी पक्षी यांच्या सर्वसाधारण वैशिष्ट्यांना (उदा.हालचाल,कोठे सापडतात,खाण्याच्या सवयी ,आवाज,इत्यादी) ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या १.आपल्या आजूबाजूला असणाऱ्या प्राणी व पक्षी यांची नावे सांग? २.पाळीव प्राण्यांची नावे सांग? ३.तुझ्या आवडत्या प्राण्याचे नाव सांग?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3p8VXmm
	कृती करा / निरीक्षण कर खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र.७
मला काय समजले ?	१ प्राण्यातील विविधता समजली. २ विविध प्राण्याची ओळख झाली.
सांगा पाहू !	वाघ का पाळत नसतील बरे!
जरा डोके चालवा!	खालील यादीतील प्राणी व पक्षी शोध. (ससा,चिमणी,कावळा,मांजर,मोर ,गाढव, हरीण, गरुड , कुत्रा.)
मला अधिक सराव करायला	१.कोंबड्या कशासाठी पाळतात. २.परीसारतील प्राण्यांची नावे लिही.

आवडेल !	३.दुध देणारे प्राणी कोणते.
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३

पाठाचे नाव	१.निवारा आपला आपला
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील घराचे /निवाऱ्याचे प्रकार ,बसस्थानके,पेट्रोल पंप,घरामध्ये/शाळेमध्ये,घडणारे उपक्रम ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या १. आपण कोठे राहतो? २. पक्षी व प्राणी कोठे राहतात ? ३. घराचा उपयोग आपल्याला कशासाठी होतो?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/2TwTCFZ
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र.१५
मला काय समजले ?	१.सजीवाच्या निवाऱ्याबद्दल माहिती मिळाली. २.प्रत्येकाचा निवारा वेगवेगळा असतो हे समजले.
सांगा पाहू !	घोड्याच्या निवाऱ्याला काय म्हणत असतील बरे!
जरा डोके चालवा!	सजीवाला निवाऱ्याची गरज का असते ?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.घोड्याच्या निवाऱ्याला काय म्हणतात? २.कोंबड्याच्या निवाऱ्याला काय म्हणतात? ३.मुंग्याच्या जिथे राहतात त्याला काय म्हणतात?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ४

पाठाचे नाव	४ .दिशा आणि नकाशा
अध्ययन निष्पत्ती	१.चिन्हे/प्रतीके वापरून/तोंडी पद्धतीने साध्या नकाशाद्वारे(घर/वर्ग /शाळा)या ठिकाणांचे स्थान/दिशा ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. उजवा-डावा ,मागे-पुढे या संदर्भातील प्रश्न विचारणे . २.वर्गातील फळा तुमच्या कोणत्या बाजूला आहे ? ३.तुम्ही जेवण कोणत्या हाताने करता ?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/3c3Uk3S
	कृती करा पूर्व • खालील दिशा चक्र पूर्ण करा?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक क्र २१ ,नकाशा ,इत्यादी.
मला काय समजले ?	मुख्य दिशांची ओळख झाली .
सांगा पाहू !	१.सूर्य उगवणे व मावळणे हे प्रमाण कशासाठी वापरतात?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .मुख्य दिशा किती व कोणत्या? २ .पूर्व दिशा ठरविण्यासाठी कशाचा उपयोग होतो? ३ .उत्तर दिशेच्या समोरील दिशा कोणती?
मला अधिक सराव करायला आवडेल	१. नकाशात आपला जिल्हा शोध व रंगव? २. आपल्या जिल्ह्याच्या शेजारील जिल्ह्याची नावे शोध?
कालावधी	35 मि.

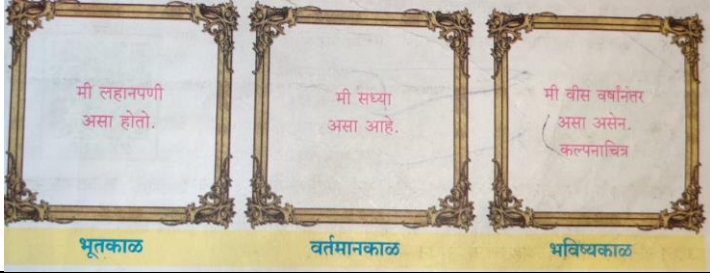
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे

सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२

इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ५

पाठाचे नाव	४ .दिशा आणि नकाशा
अध्ययन निष्पत्ती	१.चिन्हे/प्रतीके वापरून/तोंडी पद्धतीने साध्या नकाशाद्वारे(घर/वर्ग /शाळा)या ठिकाणांचे स्थान/दिशा ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.तुमची शाळा तुमच्या घरापासून कोणत्या दिशेला आहे? २.वर्गातील घड्याळ तुमच्या कोणत्या बाजूला आहे? ३.तुम्ही कोणत्या हाताने लिहिता?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3c3Uk3S
	कृती करा १.पाठ्यपुस्तकातील पान क्र 25 वरील नकाशाचे निरीक्षण करून आपल्या तालुक्याला रंगव?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक २१ ,नकाशा ,रंगीत पेन .
मला काय समजले ?	- नकाशात आपला तालुका ओळखता आला. - आपल्या जिल्ह्यातील एकूण तालुक्यांची ओळख झाली.
सांगा पाहू !	१.दिशा व उपदिशा ठरविण्यासाठी माणसाने कशाची मदत घेतली आहे?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .आपल्या जिल्ह्याचे मुख्यालय कोठे आहे ? २.आपल्या जिल्ह्याशेजारील जिल्ह्यांची नावे सांग? ३.आपल्या तालुक्या शेजारील तालुक्यांची नावे सांग?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.आपल्या देशाच्या नकाशात राज्य शोध व रंग भर? २.आपल्या देशाच्या नकाशात आपल्या राज्याच्या शेजारील राज्यांची नावे शोध?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ६

पाठाचे नाव	५ काळाची समज
अध्ययन निष्पत्ती	१.वर्तमानकालीन व भूतकाळातील (वडिलधाऱ्याच्या काळातील)वस्तू/कृती यांच्यातील भेद स्पष्ट करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आज,काल, उद्या परवा यासंदर्भातील प्रश्न विचारणे. २.आठवड्याचे वार किती व कोणते? ३.वर्षाचे एकूण महिने किती व कोणते?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/3p6qPnk
	कृती करा खालील काळानुसार स्वतःचे चित्र काढा.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान ३० क्र ,रंगीत पेन,पेन्सील.
मला काय समजले ?	- काळांची ओळख झाली झाली. - काळ मोजण्याची साधने समजली.
सांगा पाहू !	१.कालनिर्णयचा वापर आपण कशासाठी करतो?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .काळ किती व कोणते ? २ .काळ समजण्यासाठी कोणत्या साधनाचा उपयोग केला जातो?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.तुमच्या घरातील सर्व सदस्यांचे वाढदिवस असणाऱ्या इंग्रजी किंवा मराठी महिन्याची क्रमाने मांडणी कर.
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ७

पाठाचे नाव	६ आपल्या गावाची ओळख .																																								
अध्ययन निष्पत्ती	१.गावाची माहिती समजून घेतात.																																								
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.चहा बनविण्यासाठी कोणकोणत्या वस्तू लागतात? २.चहा बनविण्यासाठी लागणाऱ्या वस्तू आपणास कोठे मिळतात? ३.दुकानात आणखी कोणकोणत्या वस्तू मिळतात?																																							
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3g4byz8																																							
	कृती करा	दिलेल्या शब्दकोड्यातून गावाची नावे शोध? <table><tr><td>भं</td><td>जा</td><td>बी</td><td>ख</td><td>ड</td><td>की</td></tr><tr><td>डा</td><td>ल</td><td>ड</td><td>ड</td><td>दे</td><td>अ</td></tr><tr><td>रा</td><td>ना</td><td>शि</td><td>क</td><td>हू</td><td>को</td></tr><tr><td>सा</td><td>वं</td><td>त</td><td>वा</td><td>डी</td><td>ल्हा</td></tr><tr><td>ता</td><td>ठा</td><td>णे</td><td>स</td><td>भो</td><td>पू</td></tr><tr><td>रा</td><td>पु</td><td>सो</td><td>ला</td><td>पू</td><td>र</td></tr></table>					भं	जा	बी	ख	ड	की	डा	ल	ड	ड	दे	अ	रा	ना	शि	क	हू	को	सा	वं	त	वा	डी	ल्हा	ता	ठा	णे	स	भो	पू	रा	पु	सो	ला	पू
भं	जा	बी	ख	ड	की																																				
डा	ल	ड	ड	दे	अ																																				
रा	ना	शि	क	हू	को																																				
सा	वं	त	वा	डी	ल्हा																																				
ता	ठा	णे	स	भो	पू																																				
रा	पु	सो	ला	पू	र																																				
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ३३,पेन,वही,इत्यादी																																								
मला काय समजले ?	- गाव कसे तयार होते हे समजले - गावात कोणकोणत्या बाबींचा समावेश होतो हे समजले.																																								
सांगा पाहू !	१.अनेक वस्त्यांचे मिळून काय तयार होते?																																								
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .गावाचे नाव कशामुळे प्रसिद्ध होते? २ .शेतीसाठी कोणकोणते अवजारे लागतात?																																								
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.तुमच्या गावाबद्दलची माहिती मिळवा? २.तुमच्या परिसरात असणाऱ्या पुरातन वास्तूची नावे लिहा?																																								
कालावधी	35 मि.																																								

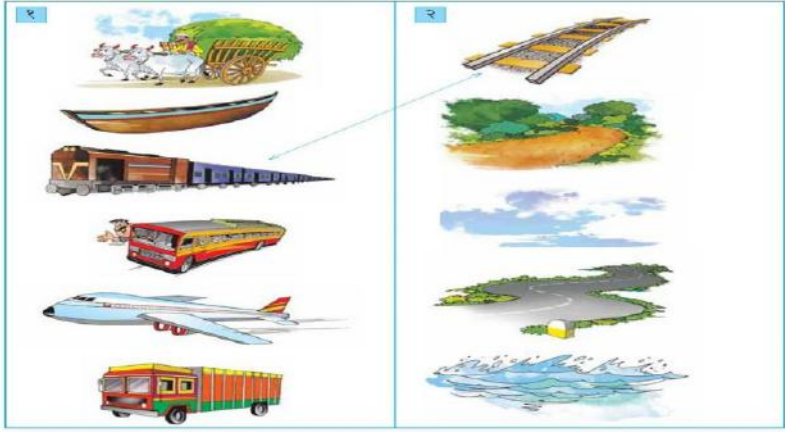
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ८

पाठाचे नाव	६ आपल्या गावाची ओळख .	
अध्ययन निष्पत्ती	१.गावाची माहिती समजून घेतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.मातीपासून कोणकोणत्या वस्तू बनवितात? २.शेतातून आपल्याला कोणकोणत्या वस्तू मिळतात?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/3g4byz8
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ३४ ,पेन,वही,इत्यादी	
मला काय समजले ?	- बाजारात असणाऱ्या वस्तूची माहिती मिळाली. - विविध पालेभाज्या फळभाज्या ची नावे समजली.	
सांगा पाहू !	१.बाजारात कोणकोणत्या वस्तू मिळतात ते सांग?	
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .गावाचे नाव कशामुळे प्रसिद्ध होते? २ .शेतीसाठी कोणकोणते अवजारे लागतात?	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.मातीपासून बनविल्या जाणाऱ्या वस्तूची यादी कर. २.तुमच्या गावात असणाऱ्या मंदिरांची नावे लिही?	
कालावधी	35 मि.	

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस –९

पाठाचे नाव	७ आपले गाव,आपले शहर	
अध्ययन निष्पत्ती	१.शहर व गाव यातील फरक सांगतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.गाव व शहर यातील फरक सांग ? २.गावातील घरे कशी असतात? ३.गाव मोठे असते की शहर?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3wM2WEe
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण करून वेगळेपण शोध?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ३८ ,वही,पेन इत्यादी	
मला काय समजले ?	- गाव व शहर यातील वेगळेपण समजले. - गाव व शहर यातील राहणीमान समजले.	
सांगा पाहू !	१.आपल्या गावातील वाहतुकीच्या साधनांची नावे सांग?	
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .तुम्ही पाहिलेल्या गाव व शहर यांची नावे लिही ? २ . वाहनाची गर्दी कोठे असते? (शहर/गाव)	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.तुम्हाला कोठे राहायला आवडते व का? २.गाव व शहर यातील फरक शोध?	
कालावधी	35 मि.	

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस - १०

पाठाचे नाव	७ आपले गाव, आपले शहर
अध्ययन निष्पत्ती	१. शहर व गाव यातील फरक सांगतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. एका गावाहून दुसऱ्या गावी जाण्यासाठी कोणत्या साधनाचा वापर करतो? २. गावातील घरे कशी असतात? ३. गाव मोठे असते की शहर?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3wM2WEe • कागदाचे विमान व कागदाचे जहाज बनव.
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण करून जोड्या लावा . पुढे एका रकान्यात वाहतुकीची साधने व दुसऱ्या रकान्यात ती कशावरून जातात हे दिले आहे. त्यांच्या योग्य जोड्या रेबेने जुळवा.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ४१ , वही, पेन इत्यादी
मला काय समजले ?	• वाहतुकीची साधने समजली. • वाहतुकीची साधने व त्यांचे मार्ग समजले.
सांगा पाहू !	१. पूर्वीच्या काळी संदेश वहनासाठी कोणत्या साधनाचा वापर करत असतील?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ . वाहतुकीच्या साधनाची नावे लिहा? २ . वाहनाची गर्दी कोठे असते? (शहर/गाव)
मला अधिक सराव करायला	१. तुम्हाला कोणत्या वाहनाने प्रवास करायला आवडतो? २. गाव व शहर यातील फरक शोध?

आवडेल !	
कालावधी	35 मि.

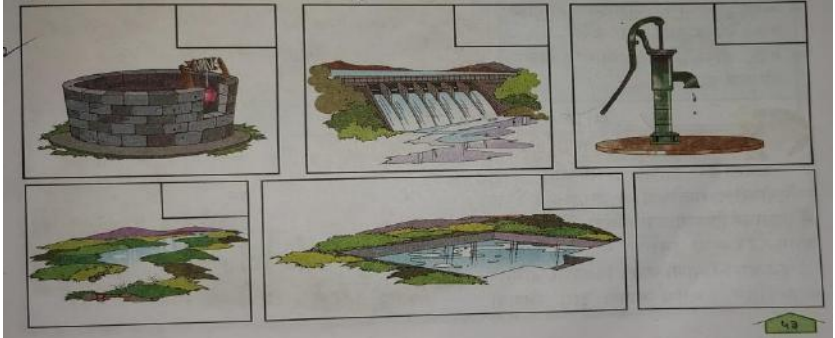
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी, विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ११

पाठाचे नाव	८.आपली पाण्याची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.तहान लागल्यावर आपण काय पितो? २.पाण्याचा वापर आपण कशाकशासाठी करतो? ३.आपण पाणी का पितो?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/2S08jAY
	कृती करा खालील चित्रांचे निरीक्षण करून प्रश्नांची उत्तरे सांग?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान नंबर ४७
मला काय समजले ?	• पाण्याचा उपयोग व गरज समजली. • पाणी कशाकशा साठी वापरतात ते समजले.
सांगा पाहू !	१.पाणवठ्यातील पाणी स्वच्छ राहावे यासाठी कोणती काळजी घ्यावी?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .नदीकाठी पाणी पिणारे प्राणी कोणते? २ .आपण पाणी कशाकशासाठी वापरतो?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.जंगली प्राणी पाहण्यासाठी जंगलातील पाणवठ्याजवळ का जावे लागते? २.पाणवठ्यातील पाणी चांगले राहावे यासाठी कोणती काळजी घ्यावी?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
 सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १२

पाठाचे नाव	८.आपली पाण्याची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.पाणी आपणास कोठून मिळते? २.पाण्याचा वापर आपण कशाकशासाठी करतो? ३.आपण पाणी का पितो?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/2S08jAY
	कृती करा खालील चित्रांचे निरीक्षण करून प्रश्नाची उत्तरे सांग?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान नंबर ४७
मला काय समजले ?	- प्राणी पाणवठ्यावर पाणी पिण्यासाठी येतात हे समजले. - प्राणी पाहण्यासाठी आपणास पाणवठ्यावर जावे लागते हे समजले.
सांगा पाहू !	१.कारखान्यातील सांडपाणी नदीत का सोडू नये?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ मोठ्या शहरांना जास्त पाण्याची गरज का असते? २ वनस्पतींना पाणी कसे मिळते ?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.उन्हाळ्यात बागेला जास्त वेळा पाणी का द्यावे लागते ? २.तळ्यातील पाणी उन्हाळ्यात खूप कमी झालेले का दिसते?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १३

पाठाचे नाव	९ पाणी नक्की येते कोठून?
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात. २.पाण्याचे स्रोत ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.जंगली प्राणी पाणी पिण्यासाठी कोठे जातात? २.पाणी कशाकशात साठविले जाते? ३.आपण पितो ते पाणी कोठून येते?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/3ggmryj
	कृती करा चित्र पाहून खालील चित्रांची नावे लिहा ?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पण क्र ५३
मला काय समजले ?	• पाण्याचे स्रोत समजले. • पाण्याची काळजी कशी घ्यावी हे समजले.
सांगा पाहू !	१.पाऊस नाही पडला तर काय होईल ?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .तुमच्या घरी पाणी कोठून आणतात? २ .तलाव झरे यांना पाणी कशा पासून मिळते?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.पावसाचे पाणी साठवले नाही तर काय होईल? २.तुमच्या परिसरातील नळांची संख्या मोज?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १४

पाठाचे नाव	९ पाणी नक्की येते कोठून?
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात. २.पाण्याचे स्रोत ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.नळाला येणारे पाणी कोठून येते? २.पाणी कशाकशात साठविले जाते? ३.तलाव व नदी यात पाणी कशामुळे साठते?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3ggmryj
	कृती करा खालील चित्रात रंग भर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ५५ , रंग इत्यादी
मला काय समजले ?	- पाऊस कसा पडतो ते समजले. - पाण्याची काळजी कशी घ्यावी हे समजले.
सांगा पाहू !	१.पाणी कोठून कोठून मिळते ते लिहा?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .तुमच्या घरी पाणी कोठून आणतात? २ .तलाव झरे यांना पाणी काश पासून मिळते?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.पावसाचे पाणी साठवले नाही तर काय होईल? २.पाणी साठवण्याच्या साधनांची नावे लिहा ? ३.पाऊस पडलाच नाही तर काय होईल?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२

इयत्ता - तिसरी विषय - परिसर अभ्यास दिवस - १५

सेतू अभ्यासक्रम चाचणी : पहिली

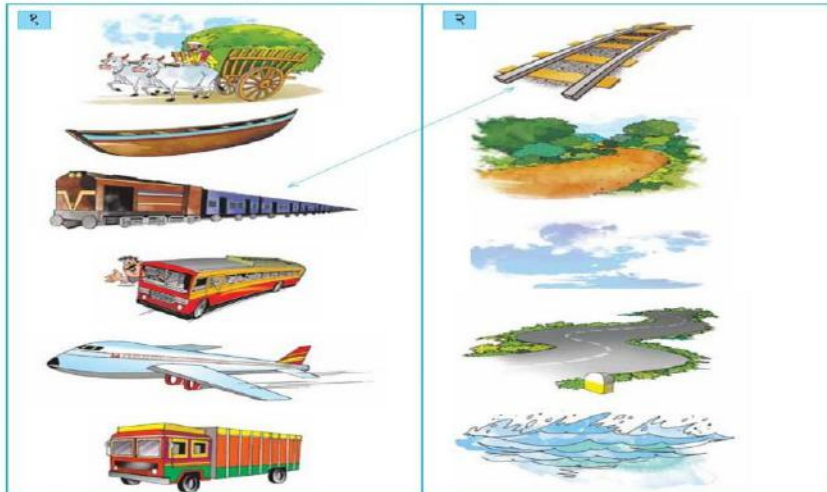
गुण : १०

प्रश्न १ ला. खालील चित्रातील एका ठिकाणावरून दुसऱ्या ठिकाणी स्वतःहून जाणाऱ्या वस्तूला गोल कर? ५ गुण

प्रश्न २ रा खालील रकान्यातील वाहतुकीची साधने व दुसऱ्या रकान्यात ती कशावरून जातात ते दिले आहे, योग्य जोड्या जुळवा? ५ गुण

पुढे एका रकान्यात वाहतुकीची साधने व दुसऱ्या रकान्यात ती कशावरून जातात हे दिले आहे. त्यांच्या योग्य जोड्या रेषेने जुळवा.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १६

पाठाचे नाव	१०.पाण्याविषयी थोडी माहिती	
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात. २.पाण्याची घ्यावायाची काळजी समजते.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.पाण्याची काळजी कशी घ्यावी? २.पाण्याला रंग असतो का? ३.पावसाचे पाणी पिण्यायोग्य असते का?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3cfYPIJ
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण करा.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ५८	
मला काय समजले ?	- पाण्याविषयी अधिक माहिती समजली. - पाण्याच्या अवस्था समजल्या.	
सांगा पाहू !	१ .पाऊसच नाही पडला तर काय होईल बरे?	
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .शुद्ध पाण्याला चव असते का? २ .पाण्याला रंग व वास असतो का ?	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.थंडीमुळे खोबरेल तेल गोठले आहे ते पातळ करायचे आहे कसे कराल? २.पाण्यात विरघळणाऱ्या पदार्थांची यादी करा	
कालावधी	35 मि.	

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १७

पाठाचे नाव	१०.पाण्याविषयी थोडी माहिती
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्षांच्या अन्नाच्या गरजा,अन्न आणि पाण्याची उपलब्धता आणि परीसातील वा घरातील पाण्याच्या उपयोगाचे वर्णन करू शकतात. २.पाण्याची घ्यावायाची काळजी समजते.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.पाणी पारदर्शक आहे का ? २.बर्फ उन्हात ठेवल्यावर काय होते? ३.पावसाचे पाणी पिण्यायोग्य असते का?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3cfYPIJ
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ६०
मला काय समजले ?	- पाण्याचे अवस्था हे समजले. - पाण्याला स्वतः चा आकार नसतो हे समजले.
सांगा पाहू !	१.पाण्यात खिळा पडलेला दिसतो का ते सांग? २.पाण्यात विरघळणाऱ्या पदार्थांचे नावे लिहा?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .पाण्याला स्वतःचा आकार असतो का? २ .पाण्याच्या वाफेला काय म्हणतात?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.पाण्याच्या अवस्था किती व कोणत्या? २.पावसाळ्यात बिस्कटे का नरमतात?
कालावधी	३५मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १८

पाठाचे नाव	११ आपली हवेची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील वनस्पती,प्राणी,पक्षी यासाठी लागणाऱ्या हवेची गरज समजते.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १ फुगा फुगवण्यासाठी आपण त्यात काय भरतो? २ हवा डोळ्यांनी दिसते का? ३ हवा नसती तर काय झाले असते?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/34TRdrn कागदाचे विमान व जहाज बनव.
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ६५
मला काय समजले ?	- हवा दिसत नाही पण जाणवते. - हवेला रंग,वास,चव नसते
सांगा पाहू !	१.हवा दिसत नाही पण ठेवता येते का ?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .श्वास घेणे कशाला म्हणतात? २ .नाकाने हवा बाहेर सोडतो त्याला काय म्हणतात?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.मासे पाण्यामध्ये श्वास कसे घेत असतील बरे ते आठव. २.माणसाप्रमाणे इतर साजीवांनाही हवेची गरज असती का ?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – १९

पाठाचे नाव	११ आपली हवेची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील वनस्पती,प्राणी,पक्षी यासाठी लागणाऱ्या हवेची गरज समजते.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.फुगा फुगवण्यासाठी आपण त्यात काय भरतो? २.हवा सर्वत्र असते का? ३.हवा नसती तर काय झाले असते?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/34TRdrn
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ६७
मला काय समजले ?	• हवा दिसत नाही पण जाणवते. • हवेला रंग,वास,चव नसते
सांगा पाहू !	१. हवा सर्वत्र असते का?
या प्रश्नाची उत्तरे शोधू !	१ .श्वास घेणे कशाला म्हणतात? २ .नाकाने हवा बाहेर सोडतो त्याला काय म्हणतात?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.शांत झोपलेल्या माणसाची छाती वर खाली होताना का दिसते? २.माणसाप्रमाणे इतर साजीवांनाही हवेची गरज असते का ? ३.गर्दीच्या ठिकाणी श्वास घुसमटायला लागला आहे तर काय कराल?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
 सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता - तिसरी, विषय - परिसर अभ्यास दिवस - २०

पाठाचे नाव	१२.आपली अन्नाची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.परीसारतील सजीवांच्या अन्नातील विविधता,साम्यभेद यांचे वर्गीकरण करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.गाय काय खाते? २.आपण काय खातो? ३.चिमणी काय खाते?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3ijUZCn
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण करा.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ६९
मला काय समजले ?	• विविध फळांची नावे समजली. • विविध अन्नधान्याची माहिती मिळाली.
सांगा पाहू !	१.आपल्याला भूक का लागते? २.सर्व सजीव एकाच प्रकाराचे अन्न खात असतील का?
जरा डोके चालवा!	१ .पिके तयार झाली कि गोफणी का चालवाव्या लागतात ? बुजगावणी का उभी करून ठेवावी लागतात ?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.अनेक छोटे छोटे प्राणी काय खात असतील बरे! शोध? २.वनस्पती आपले अन्न कसे तयार करत असतील?
कालावधी	३५मि.

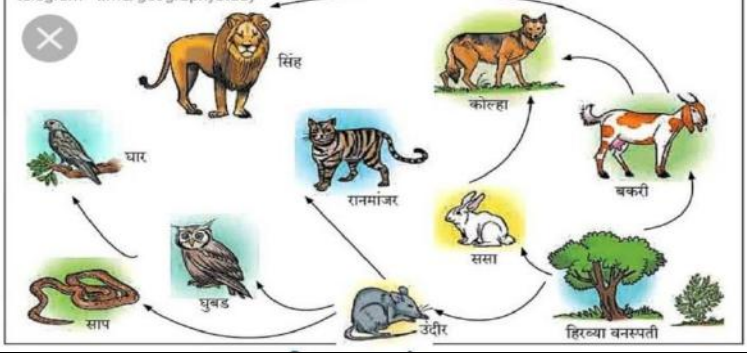
राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस –२१

पाठाचे नाव	१२.आपली अन्नाची गरज
अध्ययन निष्पत्ती	१.परीसारतील सजीवांच्या अन्नातील विविधता,साम्यभेद यांचे वर्गीकरण करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.सजीवांसाठी अन्न का आवश्यक असते? २.जंगलात कोणते प्राणी राहतात? ३.पाळीव प्राण्यांची नावे सांगा?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3ijUZCn
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र७१
मला काय समजले ?	• विविध प्राण्यांची नावे समजली. • पाळीव प्राणी व जंगली प्राणी यांच्यातील वेगळेपण समजले.
सांगा पाहू !	१.आपल्याला अन्न कोणापासून मिळते? २.सर्व प्राणी एकाच प्रकाराचे अन्न खात असतील का?
जरा डोके चालवा!	१ .सर्व पक्षी एकाच प्रकारचे अन्न खात असतील का बरे!
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.माणसाला अन्नाची गरज कशासाठी असते? २.मांजरीला गवत खायला दिले तर काय होईल?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
 सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – २२

पाठाचे नाव	१३. आपला आहार
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्ष्यांच्या,अन्नाच्या गरजा आणि आहारातील विविधता यांचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण कोणते पदार्थ कच्चे खातो? २.आपण कोणते पदार्थ शिजवून खातो? ३.विविध पदार्थांची नावे सांगा? ४.तुमच्या आवडत्या फळाचे नाव सांगा?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2SKzH61
	कृती करा /निरीक्षण करा खालील ताटाचे निरीक्षण कर ! पदार्थांची नावे लिही.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ७४
मला काय समजले ?	- आहारातील विविधता समजली. - आहाराची माहिती मिळाली.
सांगा पाहू !	१.आंबे आपल्याला वर्षभर का मिळू शकत नाहीत? २ .रोज रोज एकाच पदार्थ खायला दिला तर काय होईल?
जरा डोके चालवा!	१ .लहान मुलाएवढेच अन्न जर मोठ्या माणसाला दिले तर काय होईल?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.भाजून कोणते पदार्थ बनतात? २.तळून कोणते पदार्थ बनवतात?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – २३

पाठाचे नाव	१३ आपला आहार
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्ष्यांच्या,अन्नाच्या गरजा आणि आहारातील विविधता यांचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण जेवणात कोणकोणते पदार्थ खातो? २.वाघ,सिंह काय खातात? ३.विविध पदार्थांची नावे सांगा? ४.तुमच्या आवडत्या फळाचे नाव सांगा?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2SKzH61
	कृती करा /निरीक्षण करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर व त्यांच्या आहाराची माहिती घे.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ७६
मला काय समजले ?	- प्राण्यांच्या आहारातील विविधता समजली. - पाळीव प्राणी व जंगली प्राणी यांच्या आहाराची माहिती मिळाली.
सांगा पाहू !	१.गाय बैल म्हैस हे काय खात असतील बरे! २.मांसाहार करणाऱ्या प्राण्यांची नावे लिहा?
जरा डोके चालवा!	१.हत्ती व बैल या दोन्हीही प्राण्यांना सारखाच आहार लागत असेल का बरे!
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.पक्षी काय खात असतील? २.दुध देणाऱ्या प्राण्यांची नावे लिहा?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस -२४

पाठाचे नाव	१४.स्वयंपाक घरात जाऊया...
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील वस्तू,भांडी,चुली,स्वयंपाकाची साधने,स्वयंपाकातील विविधता ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण कोणकोणते पदार्थ तळून खातो? २.वाफवून खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा? ३.आंबवून खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा? ४.कच्चे खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2Trlfh1
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर व पदार्थांचे नावे सांग.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ८१
मला काय समजले ?	- आहारातील विविधता समजली. - प्रत्येक पदार्थ शिजवूनच खाल्ला जातो असे नाही, हे समजले.
येथून अधिक माहिती जाणून घेवूया !	१.भाजून खाल्ल्याजानाऱ्या पदार्थांची नावे सांगा? २ .आपण कोणते पदार्थ कच्चे खातो?
जरा डोके चालवा!	१ .स्वयंपाकासाठी लाकडापेक्षा गॅस वापरणे का सोईचे असते?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.स्वयंपाकघरात कोळशाची शेगडी वापरल्याने भिंती काळ्या पडलेल्या आहेत काय करावे बरे!
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस - २५

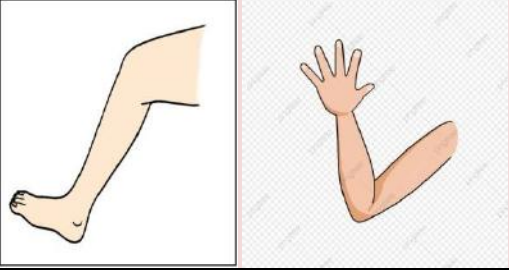
पाठाचे नाव	१४. स्वयंपाक घरात जाऊया...	
अध्ययन निष्पत्ती	१. परिसरातील वस्तू, भांडी, चुली, स्वयंपाकाची साधने, स्वयंपाकातील विविधता ओळखतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १. आपण कोणकोणते पदार्थ तळून खातो? २. वाफवून खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा? ३. आंबवून खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा? ४. कच्चे खाल्ले जाणारे पदार्थांची नावे सांगा?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2Tr1fh1
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण कर व चित्र ओळख.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र. ८४	
मला काय समजले ?	- उष्णता देण्याच्या साधनाची माहिती मिळाली . - उकळणे, तळणे, भाजणे, वाफवणे या संकल्पना समजल्या .	
येथून अधिक माहिती जाणून घेवूया !	१. भाजून खाल्ल्या जाणाऱ्या पदार्थांची नावे सांगा? २. आपण कोणते पदार्थ कच्चे खातो?	
जरा डोके चालवा!	१. स्वयंपाकासाठी लाकडापेक्षा गॅस वापरणे का सोईचे असते?	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. स्वयंपाकघरात कोळशाची शेगडी वापरल्याने भिंती काळ्या पडलेल्या आहेत काय करावे बरे!	
कालावधी	३५ मि.	

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – २६

पाठाचे नाव	१५. आपले शरीर
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,शरीरातील विविधतेचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	सांगा पाहू ! पहिले काही बाबी आठवू या १.आपल्याला हात किती आहेत? २.आपल्याला पाय किती आहेत? ३.आपल्याला डोळे किती आहेत? ४.आपल्याला कान किती आहेत? ५.आपल्या हाताची बोटे किती आहेत? ६.आपल्या पायाची बोटे किती आहेत?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक :https://bit.ly/3uI0AF6
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण करून अवयवांची नावे लिही.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ८६
मला काय समजले ?	• शरीराच्या अवयवाची माहिती मिळाली. • अवयव ओळखता व दाखवता आले.
येथून अधिक माहिती जाणून घेवूया !	१. शरीराचे मुख्य भाग कोणते ते सांगा? २. शरीराचे कोणकोणते भाग मिळून धड बनते?
जरा डोके चालवा!	१ .आपल्याला पाय नसते तर काय झाले असते? २ .सर्व व्यक्ती एकसारखे दिसले असते तर काय झाले असते?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.उंच फळीवरील लाडूंचा डबा काढायचा आहे. हात तर पोहोचत नाही तर काय करावे लागेल?

कालावधी	35 मि.
---------	--------

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – २७

पाठाचे नाव	१५. आपले शरीर
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,शरीरातील विविधतेचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण हाताने कोणकोणते कामे करतो? २.आपण पायाने कोणकोणते कामे करतो? ३.आपण डोळ्याने कोणकोणते कामे करतो? ४.आपण कानाने कोणकोणते कामे करतो?
	करून पाहू यात • दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3uIOAF6
	कृती करा खालील अवयवांच्या भागांची नावे लिहा.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ८७
मला काय समजले ?	- हाताच्या भागाची माहिती मिळते. - पायाच्या भागाची माहिती मिळते.
सांगा पाहू !	१. शरीराचे मुख्य भाग कोणते ते सांगा? २. डोके आणि धड यांना जोडणाऱ्या भागास काय म्हणतात?
जरा डोके चालवा!	१ .आपल्याला पाय नसते तर काय झाले असते? २ .आपल्याला डोळ्याचा उपयोग काय ते लिहा ?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.खालील अवयवांचे उपयोग लिहा. हात,पाय,डोळा,कान,नाक इत्यादी
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – २८

पाठाचे नाव	१५. आपले शरीर
अध्ययन निष्पत्ती	१. वस्तू, पक्षी, प्राणी, वैशिष्ट्ये, उपक्रम यांचे विविध ज्ञानेंद्रिय वापरून त्यांच्यातील साम्य व भेदाचा वापर करून करून गट तयार करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. खालील अवयवाची कामे सांगा. (कान, नाक, डोळा, हात, पाय)
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3uIOAF6
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर व कोणकोणत्या अवयवांचा वापर होतो ते सांग ?
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ८९
मला काय समजले ?	- अवयवांची सुसुत्रता समजली. - एकाच कामासाठी अनेक अवयवांचा वापर होतो हे समजले.
सांगा पाहू !	१. गाणे ऐकताना कोणत्या अवयवांचा वापर होतो? २. दोरी उड्या खेळताना कोणकोणत्या अवयवांचा वापर होतो? ३. चेंडू खेळताना कोणकोणत्या अवयवांचा वापर होतो
जरा डोके चालवा!	१. मित्राचा चष्मा घरी विसरला आहे तर वर्गात त्याला कोणकोणत्या अडचणी येतील? सांगा पाहू !
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. शरिराच्या हालचालीसाठी कोणकोणत्या अवयवांचा उपयोग होतो?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस - २९

पाठाचे नाव	१६. ज्ञानेंद्रिये
अध्ययन निष्पत्ती	१. वस्तू, पक्षी, प्राणी, वैशिष्ट्ये, उपक्रम यांचे विविध ज्ञानेंद्रिय वापरून त्यांच्यातील साम्य व भेदाचा वापर करून करून गट तयार करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. शरीरांच्या अवयवांची नावे सांगा? २. हाताचा उपयोग सांगा? ३. आंबा कोणत्या रंगाचा आहे ते तुम्हाला कसे समजले?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2SOVGZJ
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर व अवयवांचे नावे लिही.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र९२
मला काय समजले ?	- चित्रावरून ज्ञानेंद्रियांची नावे समजली - चित्रावरून ज्ञानेंद्रियांची कामे समजली
सांगा पाहू !	१. घरात अगरबत्ती लावली आहे, हे तुम्हाला कसे समजले? २. गल्लीत फटाके वाजत आहेत हे तुम्हाला कसे समजले?
जरा डोके चालवा!	१. खाद्य पदार्थ खराब झाले आहेत त्याचा वास येत आहे काय करावे बरे!
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. डोळा नसणारा व्यक्ती आपली कामे कशी करत असतील बरे?
कालावधी	३५ मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२

इयत्ता - तिसरी विषय - परिसर अभ्यास दिवस-30

सेतू अभ्यासक्रम चाचणी : दुसरी

गुण : १०

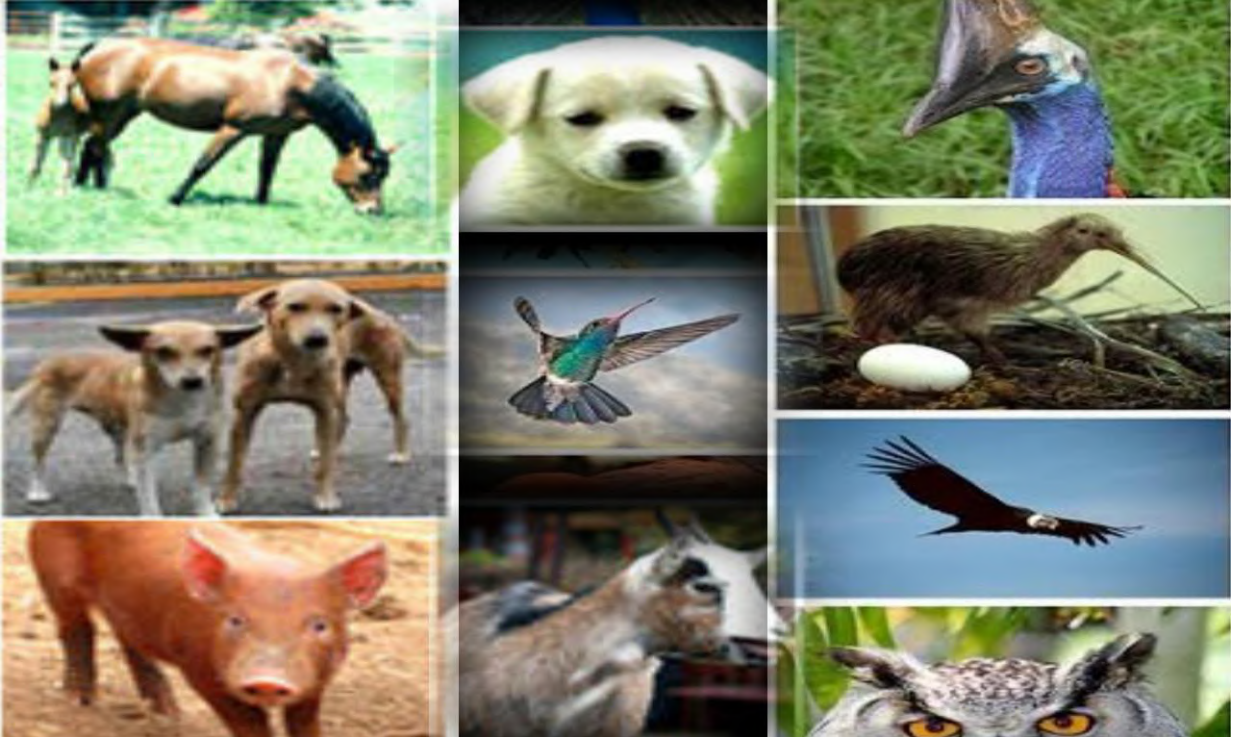
प्रश्न १ ला. खालील ज्ञानेंद्रियांचे चित्र व कामे यांच्या जोड्या जुळव?

५ गुण

	श्वास घेणे चव घेणे ऐकणे स्पर्श ज्ञान पाहणे
	
	
	
	

प्रश्न २ रा. खालील चित्रातील प्राणी व पक्षी ओळख व त्यांची यादी कर?

५ गुण

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस -३१

पाठाचे नाव	१६ ज्ञानेंद्रिये
अध्ययन निष्पत्ती	१. वस्तू, पक्षी, प्राणी, वैशिष्ट्ये, उपक्रम यांचे विविध ज्ञानेंद्रिय वापरून त्यांच्यातील साम्य व भेदाचा वापर करून करून गट तयार करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. डोळ्यामुळे आपणास काय काय समजते? २. जिभेचा उपयोग कशा कशा साठी होतो?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2SOVGZJ
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर. www.shutterstock.com · 133434212
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ९८
मला काय समजले ?	१. कोणतेही काम करण्यासाठी अवयवांचा ताळमेळ असणे गरजेचे आहे .
सांगा पाहू !	१. आपल्याला कानाचा उपयोग कशासाठी होतो? २ . आवाज कोणत्या दिशेने येतो ते कशाने समजते
जरा डोके चालवा!	१ . खाद्यपदार्थ खराब झाल्याचा वास येत आहे काय कराल?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. खालील इंद्रियांची कामे सांग? (कान, नाक, डोळा, त्वचा, जीभ)
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३२

पाठाचे नाव	१६ ज्ञानेंद्रिये
अध्ययन निष्पत्ती	१. वस्तू, पक्षी, प्राणी, वैशिष्ट्ये, उपक्रम यांचे विविध ज्ञानेंद्रिय वापरून त्यांच्यातील साम्य व भेदाचा वापर करून करून गट तयार करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. पाय नसतील तर आपण चालणार कसे? २. डोळे नसतील तर आपण पाहणार कसे?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2SOVGZJ
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र. ९८
मला काय समजले ?	१. पायात दोष असेल तरी आपणास एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी जाता येवू शकते हे समजले.
सांगा पाहू !	१. ऐकू येत नसेल तर आपण कोणते यंत्र वापरू शकतो? २. आवाज कोणत्या दिशेने येतो हे कशाने समजते?
जरा डोके चालवा!	१. अंध व्यक्ती एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी जावू शकतात का?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. खालील इंद्रियांची कामे सांग? (कान, नाक, डोळा, त्वचा, जीभ)
कालावधी	३५ मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३३

पाठाचे नाव	१७.सुंदर दात स्वच्छ शरीर
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील प्राणी/पक्षी यांच्या शरीर व दात यांच्यातील वैशिष्ट्ये, साम्यभेद या अनुशंगाने वर्गीकरण करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण अन्न कशाने चावतो.? २.तुमच्या वर्गातील किती जणांचे दात पडले आहेत? ३.तुम्ही दात कशाने घासता?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/2Tr1Zmj
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १०१
मला काय समजले ?	- दाताची काळजी कशी घ्यावी ते समजले. - नियमित दात घासावेत ते समजले. - वैयक्तिक स्वच्छता कशी ठेवावी ते समजले.
सांगा पाहू !	१. दात नियमित स्वच्छ का करावीत ? २. नियमित नखे का कापावीत? ३. खेळून आल्यावर हात पाय का धुवावीत? ४. केस नियमित का कापावीत? ५. दुधाचे दात कशाला म्हणतात?
जरा डोके चालवा!	१ दात का किडतात?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१ आपल्या शरीराची स्वच्छता आपण कशी करावी?

कालावधी	35 मि.
---------	--------

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३४

पाठाचे नाव	१८ माझे कुटुंब माझे घर	
अध्ययन निष्पत्ती	१.कुटुंबातील व्यक्तींच्या भूमिका,कुटुंबाचा प्रभाव(गुण वैशिष्ट्ये/सवयी/पद्धती)सोबत राहण्याची गरज,विभिन्न प्रकारांनी स्पष्ट करतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.आपल्या घरातील घर काम कोण करते? २.घराची स्वच्छता कोण करते? ३.आपण कोणकोणते सन साजरे करतो? ४.तुमचा आवडता सण कोणता? ५.तुमच्या मामाचे गाव कोणते?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/34N1FRb
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान नंबर १०९	
मला काय समजले ?	- कुटुंब हि संकल्पना समजली. - विविध सणांची माहिती मिळाली.	
सांगा पाहू !	१. आपले राष्ट्रीय सण कोण कोणते? २ .बैलाच्या सणाला कोणता सण म्हणतात? ३.तुमचे आई वडील कोणता व्यवसाय करतात? ४ .घराची स्वच्छता कोण करते? ५ .कुटुंबाचे दोन प्रकार कोणते?	
जरा डोके चालवा!	१ .तुझ्या आवडत्या सणाचे वर्णन कर?	
मला अधिक सराव करायला	१.ध्वजारोहण कधी कधी साजरे केले जाते? २.विविध सणांची नावे सांगा?	

आवडेल !	
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता - तिसरी, विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३५

पाठाचे नाव	१८ माझे कुटुंब माझे घर
अध्ययन निष्पत्ती	१. कुटुंबातील व्यक्तींच्या भूमिका, कुटुंबाचा प्रभाव (गुण वैशिष्ट्ये/सवयी/पद्धती) सोबत राहण्याची गरज, विभिन्न प्रकारांनी स्पष्ट करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १. आपण कोठे राहतो? २. बाघ सिंह कोठे राहतात? ३. तुमच्या घरात तुम्ही कोण कोण राहता?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/34N1FRb
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान नंबर १०६
मला काय समजले ?	• लहान कुटुंब व मोठे कुटुंब यातील फरक समजला. • घर व शेजार हि संकल्पना स्पष्ट झाली.
सांगा पाहू !	१. आपले घर व परिसर स्वच्छ का ठेवावा? २. तुमच्या घरातील सर्वांचे नावे लिही? ३. आपण कोणकोणते सण साजरे करतो? ४. तुमच्या आजी-आजोबांची नावे लिहा?
जरा डोके चालवा!	१ . कचरा कचरापेटीत च का टाकावा?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१. गणेश उत्सव सणांची माहिती लिहा?
कालावधी	३५ मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ३६

पाठाचे नाव	१९.माझी शाळा	
अध्ययन निष्पत्ती	१.विभिन्न चित्रे डिझाईन,प्रतिकृती,विभिन्न वस्तूंच्या वरच्या,समोरच्या बाजूचे दृश्य काढू शकता,(वर्गाचे,शाळा,घरातील,विभाग) आणि घोषवाक्य कविता लिहू शकतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.तुमचे पूर्ण नाव सांगा? २.तुमच्या शाळेचे नाव सांगा? ३.तुम्हांला शाळेतील कोणत्या गोष्टी आवडतात? ४.तुमच्या शाळेत कोणकोणत्या महापुरुषांची जयंती साजरी करतात?
	करून पाहू यात	दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3c99B3h
	कृती करा	खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र ११२	
मला काय समजले ?	• शाळेबद्दल आपुलकी निर्माण झाली. • शाळा ही संकल्पना समजली.	
सांगा पाहू !	१.शाळेतील पहिल्या दिवसाचे वर्णन करा?	
जरा डोके चालवा!	१ .शाळा नसती तर काय झाले असते?	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.शाळेत तुम्हाला कोणकोणते खेळ शिकवले जातात? २.शाळेची स्वच्छता तुम्ही कशी राखता? ३.शाळेत कोणकोणत्या सुविधा असतात?	

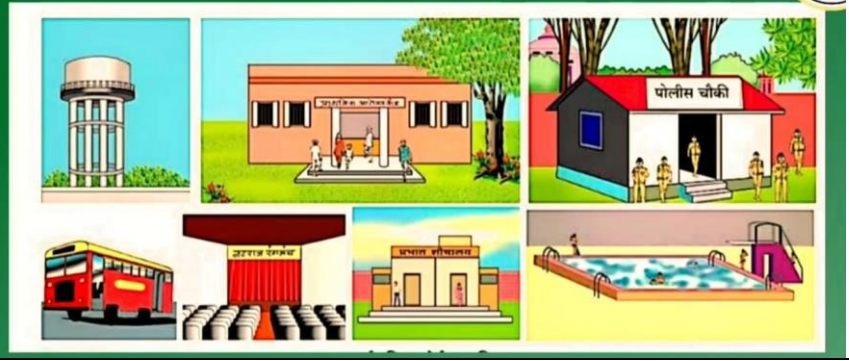
	४.तुम्हांला शाळेत जायला आवडते का?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ३७

पाठाचे नाव	२०.आपले समूहजीवन
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील झाडे,प्राणी,वडीलधारी,दिव्यांग आणि विवध कुटुंबाच्या,समूहजीवनाच्या रचनेतील संवेदना दाखवतात.
अध्ययन अनुभव	सांगा पाहू ! पहिले काही बाबी आठवू या १.तुमच्या मित्रांची नावे सांगा? २.तुमच्या मैत्रिणींची नावे सांगा? ३.तुमचा आवडता खेळ कोणता? ४.तुमचे आवडते ठिकाण कोणते? ५.तुमचा आवडता पदार्थ कोणता?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3wUTbU7
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १२०
मला काय समजले ?	• इतरांसोबत कसे वागायचे ते समजले. • इतरांना मदत करण्याची प्रेरणा मिळाली. • मैदानावर कसे वागावे ते समजले.
सांगा पाहू !	१.क्रिकेट खेळासाठी किती खेळाडू लागतात?
जरा डोके चालवा!	१ .क्रिकेट या खेळाच्या नियमांची यादी करा?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.घरात आपण कोण बरोबर राहतो? २.आपण नियमांचे पालन का केले पाहिजे? ३.आपण मैदानावर इतरांशी कसे वागावे?

कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस - ३८

पाठाचे नाव	२१. समूहजीवनासाठी सार्वजनिक व्यवस्था	
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र, पोलीस चौकी,बसस्थानक, दवाखाना, क्रिडांगण, बाजारपेठ यांची कामे ओळखतात.	
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या	सांगा पाहू ! १.आपण भाजीपाला कोठून खरेदी करतो? २.आपण घरातील किराणा समान कोठून आणतो? ३.चोरांना कोण पकडून आणतो? ४.आपण मामांच्या गावाला कशात बसून जातो? ५.बँकेतून बाबा काय घेवून येतात?
	करून पाहू यात	१.आपल्या शेजाऱ्याची नावे लिहा ?
	कृती करा	खालील चित्रांचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १२३	
मला काय समजले ?	- सार्वजनिक सुविधा म्हणजे काय ते समजले. - सार्वजनिक सुविधांचे उपयोग समजले.	
सांगा पाहू !	१. दवाखाना नसता तर काय झाले असते ?	
जरा डोके चालवा!	१ .सार्वजनिक नळाची तोटी चालू आहे तुम्ही काय कराल?	
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.बँकेचा आपणास काय उपयोग होतो? २.पोलीस स्टेशन कशासाठी असतात?भाजी मंडईत काय काय मिळते? ३.बस स्थानकाचा काय उपयोग आहे? ४.दवाखान्याचा आपल्याला काय उपयोग होतो ?	

कालावधी	35 मि.
---------	--------

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ३९

पाठाचे नाव	२२ आपल्या गरजा कोण पुरवतात?
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील विविध व्यवसाय,लहान मोठे उद्योग,बाजार पेठ,दवाखाना,बँक इत्यादी उद्योगातील लोकांची कार्य ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.बेकरीतून आपण काय काय आणतो? २.आपल्या घरी दुध येते ते कोठून येते? ३.शेतात काय काय पिकवले जाते?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3pc0LKH
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १२७
मला काय समजले ?	- विविध व्यवसायाची माहिती झाली. - आपल्या गरजा समजल्या. - आपल्या गरजा कोठून पूर्ण होतात ते समजले.
सांगा पाहू !	१. मोठेपणी तुम्हाला काय व्हायला आवडेल?
जरा डोके चालवा!	१ .आपल्या देशात शेती केलीच नाही तर काय होईल?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.व्यवसायाचे प्रकार सांग? २.सजीवांच्या गरजा कोणत्या ते सांग? ३.कुंभार कोणता व्यवसाय करतो ते सांग?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी ,विषय - परिसर अभ्यास दिवस -४०

पाठाचे नाव	२२ आपल्या गरजा कोण पुरवतात?
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील विविध व्यवसाय,लहान मोठे उद्योग,बाजार पेठ,दवाखाना,बँक इत्यादी उद्योगातील लोकांची कार्य ओळखतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.तुमचे वडील काय काम करतात? २.तुमचे आजोबा कोणते काम करायचे? ३.शेतात काय काय पिकवले जाते? ४.शेतीच्या अवजारांची नावे सांग?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3pc0LKH
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १२९
मला काय समजले ?	• विविध व्यवसायाची माहिती झाली. • विविध वस्तू कोठे तयार होतात ते समजले. • आपल्या गरजा कोठून पूर्ण होतात ते समजले.
सांगा पाहू !	१.कुंभार मामा माठ कसे तयार करत असेल बरे?
जरा डोके चालवा!	१ .शेतीसाठी पूरक व्यवसायाची यादी कर?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.व्यवसायाचे प्रकार सांग? २.सजीवांच्या गरजा कोणत्या ते सांग? ३.तुमच्या गावात केल्या जाणाऱ्या व्यवसायाचे नावे लिहा?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस -४१

पाठाचे नाव	२३ वय जसजसे वाढते
अध्ययन निष्पत्ती	१.विविध वयोगटातील लोकांच्या,प्राण्यांच्या,पक्ष्यांच्या,शरीरातील होणारे बदल व आहारातील बदल यांचे वर्णन करू शकतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.तुमच्या घरात कोण कोण राहतात? २.तुमच्या आजी आजोबाची नावे सांग? ३.तुमच्या आई वडिलांची नावे सांग? ४.तुझ्या भावाचे नाव सांग?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3pfsqaH
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १३३
मला काय समजले ?	• लहान व मोठ्यातील फरक समजला. • वाढत्या वयात होणारे बदल समजले. • लहान बाळ व म्हातारे आजोबा यातील फरक समजले.
सांगा पाहू !	१.लहान बाळ उभे राहायला कधी समजते? २.लहान बाळांना कडेवर का घ्यावे लागते?
जरा डोके चालवा!	१.आजोबाचे दात पडल्यावर ते पुन्हा येतात का?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.झाडामध्ये वयाप्रमाणे कोणकोणते बदल होतात? २.माणसामध्ये वयाप्रमाणे कोणकोणते बदल होतात? ३.आरोग्य चांगले ठेवण्यासाठी नियमित काय करायला हवे?

कालावधी	35 मि.
---------	--------

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ४२

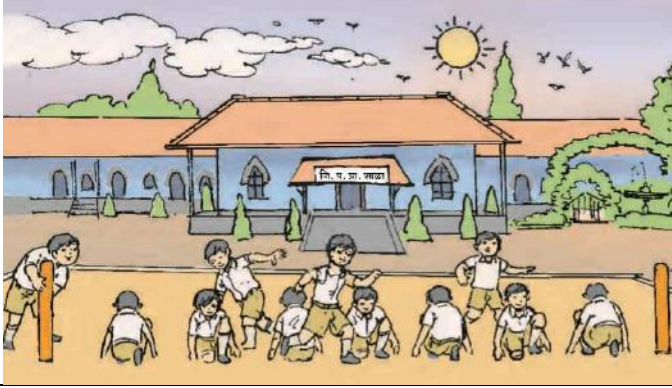
पाठाचे नाव	२४ आपले कपडे
अध्ययन निष्पत्ती	१.आसपासच्या परिसरातील कपड्यातील विविधता व ऋतुमानानुसार होणारा बदल यांतील विविधता समजते.
अध्ययन अनुभव	सांगा पाहू ! पहिले काही बाबी आठवू या १.ऋतूंची नावे सांगा? २.थंडीत कोणते कपडे वापरतात? ३.पावसाळ्यात कोणते कपडे वापरतात? ४.उन्हाळ्यात कोणते कपडे वापरतात?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/34Hi9uo
	कृती करा खालील चित्रांचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १३९
मला काय समजले ?	- पोशाखातील विविधता समजली. - ऋतूनुसार कपड्यात बदल होते हे समजले.
सांगा पाहू !	१.प्राणी कपडे घालत नाहीत.मग थंडीपासून त्यांचे संरक्षण कसे होते? २ .हिवाळ्यात अनेक झाडांची पाने गळतात .या झाडांना पुन्हा पाने कधी येतात?
जरा डोके चालवा!	१ .रेनकोट व छत्रीचा वापर कोणत्या ऋतूत करतात?

मी कोण ?	१.पांढरा कोट घालून मी लोकांना तपासतो. २.मी निळे कपडे घालतो आग लागली कि ती विझवतो. ३.मी देशाच्या संरक्षणास सदैव तत्पर असतो.
कालावधी	३५ मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
 इयत्ता – तिसरी ,विषय – परिसर अभ्यास दिवस – ४३

पाठाचे नाव	२५ अवती भवती होणारे बदल
अध्ययन निष्पत्ती	१.परिसरातील झाडे,प्राणी,पक्षी,या मध्ये होणारे ऋतुमानानुसार होणारे बदल समजतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.सूर्य मावळला कि अंधार पडतो त्याला काय म्हणतात? २.सूर्य कोणत्या दिशेला उगवतो? ३.सूर्य कोणत्या दिशेला मावळतो?
	करून पाहू यात दिक्षा App लिंक : https://bit.ly/3yQ3Lh4
	कृती करा खालील चित्राचे निरीक्षण कर.
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक पान क्र १४५
मला काय समजले ?	• निसर्गातील होणारा बदल समजला. • सूर्य व चंद्र हि संकल्पना समजली. • दिवस व रात्र कशी होते ते समजले.
सांगा पाहू !	१.सूर्य उगवण्यापूर्वी आकाशाच्या रंगा मध्ये बदल का होतात? २.दुपारी उन्हा जास्त का लागते?
जरा डोके चालवा!	१ .दिवसा चांदण्या का दिसत नाहीत?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	१.दिवास मावळला कि पक्षी घरट्याकडे का परततात? २.तुम्हाला दिवस आवडतो कि रात्र?
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२
इयत्ता - तिसरी , विषय - परिसर अभ्यास दिवस -४४

पाठाचे नाव	२६. तिसरीतून चौथीत जातांना
अध्ययन निष्पत्ती	१.मानवाच्या/प्राण्यांच्या/पक्ष्यांच्या राहण्याचे ठिकाण व अन्नातील विविधता यांचे वर्गीकरण करतात.
अध्ययन अनुभव	पहिले काही बाबी आठवू या सांगा पाहू ! १.आपण घरातील कचरा कशात टाकायला हवा? २.स्वातंत्र्य दिन कधी साजरा करतात? ३.तुमचा वाढदिवस तुम्ही कधी साजरा करतात?
	करून पाहू यात १.वेगेवगळ्या झाडांची पाने तोड व वहीवर त्यांचे ठसे उमटव व त्यात काय फरक दिसतो ते लिही.
	कृती करा
शैक्षणिक साहित्य	पाठ्यपुस्तक क्र १५०
मला काय समजले ?	१. शाळेची स्वच्छता कशी राखावी ते समजले. २. शाळेविषयी आपुलकी वाढली.
सांगा पाहू !	१.बागेतील फुले आपण तोडली तर काय होईल २ .आपल्या घरातील कचरा रस्त्यावर फेकला तर काय होईल?
जरा डोके चालवा!	१ .झाडांची पाने एकसारखी का नसतात बरे. २ .घरात कोणी आजारी पडले तर तुम्ही काय कराल?
मला अधिक सराव करायला आवडेल !	३. तुमच्या परिसरातील तुम्हाला काय काय आवडते व का आवडते ते लिहा.
कालावधी	35 मि.

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र पुणे
सेतू अभ्यासक्रम (Bridge Course) : शैक्षणिक वर्ष- २०२१-२२

इयत्ता – तिसरी विषय – परिसर अभ्यास

सेतू अभ्यासक्रम चाचणी : तिसरी दिवस-४५

गुण : २०

प्रश्न १ ला. रिकाम्या जागी योग्य शब्द भर?

५ गुण

१) जंगली प्राणी पाणवठ्यापाशी साठी जातात .

२) हवा डोळ्यांना नाही.

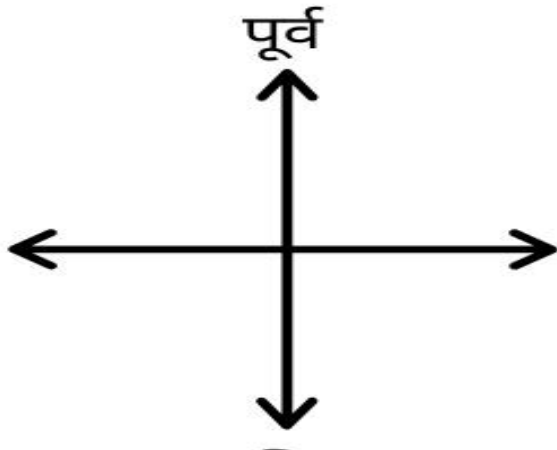
३) पाऊस ऋतूत पडतो.

४) वाचनालयातील वेळेत परत करावेत.

५) सूर्य दिशेला उगवतो.

प्रश्न २ रा खालील दिशा चक्र पूर्ण कर?

३ गुण

प्रश्न ३ रा खालील शब्द कोड्यापासून तयार होणाऱ्या गावांची नावे लिही?

५ गुण

भं	जा	बी	ख	ड	की
डा	ल	ड	ड	दे	अ
रा	ना	शि	क	हू	को
सा	वं	त	वा	डी	ल्हा
ता	ठा	णे	स	भो	पू
रा	पु	सो	ला	पू	र

उत्तर:-----

प्रश्न ४ था खालील चित्रांचे निरीक्षण कर व चित्रात काय काय दिसत आहे ते लिही?

५ गुण

प्रश्न ५ वा पावसाचे पाणी साठवले नाही तर काय होईल?

२ गुण
